

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **L. G.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 lipca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 62/23,

utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 19 grudnia 2022 r., sygn. akt III K 159/22

**uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
łączny Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, zaś na podstawie art. 17
§ 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania
wyroku łącznego, obciążając Skarb Państwa kosztami
postępowania.**

Andrzej Stępka Dariusz Świecki Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

UZASADNIENIE

Jak ustalił Sąd Okręgowy w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie o sygn. akt III K 159/22, L. G. został skazany następującymi prawomocnymi i podlegającymi wykonaniu wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt II K 95/19, za popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., na karę roku ograniczenia wolności;

2) łącznym Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 15 marca 2021 r., sygn. akt II K 691/20, na karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

3) Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 201/20, za popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 150 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, wyrokiem łącznym z dnia 19 grudnia 2022 r., sygn. akt III K 159/22, orzekł w następujący sposób:

1) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego wskazanymi wcześniej w pkt 2 i 3 wyrokami, a w ich miejsce wymierzył karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2) na podstawie art. 577 k.p.k., na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu wymienione okresy jego pozbawienia wolności;

3) pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania;

4) na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego co do połączenia kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt 1;

5) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu określoną kwotę;

6) orzekł o kosztach postępowania.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez obrońcę skazanego.

Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 62/23, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego. Zarzucił mu rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 19 grudnia 2022 r., sygn. akt III K 159/22, na mocy którego połączono skazanemu L. G. kary pozbawienia wolności w wymiarze: 3 lat i 8 miesięcy (orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 15 marca 2021 r., sygn. akt II K 691/20) oraz 2 lat i 6 miesięcy (orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 201/20) i w ich miejsce wymierzono karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy tożsame kary pozbawienia wolności wcześniej weszły w skład kary łącznej orzeczonej wobec tego samego skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt II K 411/21, następnie utrzymanym w mocy przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 25 października 2022 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII Ka 640/22, co skutkowało zaistnieniem ujemnej przesłanki procesowej, nakazującej umorzenie postępowania.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz utrzymanego nim w mocy wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja ta jest w całości oczywiście zasadna i dlatego mogła być uwzględniona na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma bowiem autor kasacji, że zaskarżone przez niego orzeczenie jest wadliwe, gdyż zostało wydane z rażącą obrazą przepisów prawa procesowego wskazanych w zarzucie kasacyjnym.

Nie budzi bowiem wątpliwości, że w dniu wyrokowania przez Sąd Okręgowy w obrocie prawnym funkcjonował już wyrok łączny Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt II K 411/21, utrzymany w mocy

wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 25 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 640/22, którym orzeczono wobec tego samego skazanego również karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w wyniku połączenia tożsamyh co w wyroku łącznym Sądu Okręgowego w rozpatrywanej sprawie kar pozbawienia wolności: łącznej 3 lat i 8 miesięcy (orzeczonej wyrokiem łącznym o sygn. akt II K 691/20) i jednostkowej 2 lat i 6 miesięcy (orzeczonej wyrokiem o sygn. akt II K 201/20).

Ponowne połączenie tych samych kar przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy na mocy kolejnego, późniejszego wyroku łącznego z dnia 19 grudnia 2022 r. naruszało więc zasadę powagi rzeczy osądzonej określonej w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

W orzecznictwie nie budzi bowiem wątpliwości, że uregulowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. bezwzględny nakaz umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicata*) dotyczy również postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (zob. np. wyrok SN z dnia 13 września 2023 r., I KK 171/23 i powołane tam judykaty).

W rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny w Gdańsku był zobligowany z urzędu uchylić zaskarżony wyrok łączny w związku z koniecznością przeprowadzenia kontroli odwoławczej poza granicami zaskarżenia i sformułowanymi zarzutami (art. 433 § 1 *in fine* k.p.k.). Wszak przepis art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. stanowi, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zostało wydane pomimo to, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone.

Z uwagi na rangę tego uchybienia, mającego status bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.), konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy i - na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. - umorzenie postępowania. Przypomnieć tu przy tym trzeba, że wydanie i uprawomocnienie się nowego wyroku łącznego wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej nie powoduje utraty mocy przez poprzedni wyrok łączny, bowiem skutek, o którym mowa w art. 575 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko wówczas, gdy spełnione są przesłanki tam określone, a zatem zachodzi realna

potrzeba wydania nowego wyroku łącznego. W przypadku uchylenia wyroku łącznego wydanego z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wykonaniu podlega poprzedni wyrok łączny (zob. np. wyroki SN: z dnia 5 lipca 2022 r., I KK 251/22 czy z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt III KK 126/18).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Andrzej Stępka Dariusz Świecki Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[J.I.]

[ał]